

5. 7. – svatí Cyril a Metoděj

Svatí Konstantin (Cyril) a Metoděj, označování někdy jednoduše jako bratři ze Soluně, jsou známí jako Apoštolové Slovanů nebo také Slovanští věrozvěstové. V rámci své misie na Velké Moravě vytvořili písmo hlaholici a prosadili staroslověnštinu jako bohoslužebný jazyk.

Svatý Konstantin (řecky *Κωνσταντίνος*, *Konstantinos*), zvaný Filosof 827 v Soluni – 14. února 869 v Římě), mladší z obou bratrů, byl profesorem filosofie v Konstantinopoli, roku 855 vstoupil do kláštera. Byl pouze mnichem, ačkoliv celý středověk byli oba bratři považováni za biskupy.^[1] Znovu vstoupil do kláštera před svou smrtí v Římě, kde přijal řeholní jméno Cyril (řecky *Κύριλλος*, *Kyriilos*; latinsky *Cyrillus*), pod nímž je známější.

Svatý Metoděj (řecky *Μεθόδιος*, *Methodios*; latinsky *Methodius*) (813 v Soluni – 6. dubna 885 na Moravě), křestním jménem Michal, starší bratr Konstantina, byl zpočátku byzantským státním úředníkem, později mnichem a přijal jméno Metoděj, diakonem a nakonec prvním moravsko-panským arcibiskupem.

Až do poloviny 19. století byli svatí Cyril a Metoděj běžně označováni staročeskými jmény *Crha* a *Strachota*. *Crha* vzniklo z Cyril; *Strachota* špatným překladem: řecké *Methodios* bylo mylně přikloněno k latinskému *metus* („strach“) a přeloženo.^[2]

Svatí Cyril a Metoděj.
Obraz polského malíře
Jana Matejky z roku 1885

Papež Jan Pavel II. je v roce 1980, společně se svatým Benediktem a později dalšími světicemi, prohlásil spolupatrony Evropy, navíc jsou i hlavními patrony Moravy. Česko i Slovensko slaví svátek Cyrila a Metoděje 5. července, stejně tak římsí katolíci v některých zemích. Poprvé byly na tento den na žádost olomouckého arcibiskupa Bedřicha z Fürstenberka stanoveny papežem Piem IX. oslavy tisíciletého výročí příchodu bratrů v roce 1863. Toto datum, ačkoliv nemá zřejmou souvislost s životem Cyrila a Metoděje ani s cyrilometodějstvím obecně, se od té doby začalo používat v Čechách, na Moravě, v Chorvatsku a nakonec i na Slovensku.

Mezi důvody pro přesun byla nevhodná roční i liturgická doba dřívějšího data 9. března a také vzrůstající kult Jana Husa, jeho svátek připadá na 6. července. Okružním listem „Grande munus“ ze 30. září 1880 vyzdvihl papež Lev XIII. zásluhy obou bratrů a rozšířil jejich svátek na celou římskokatolickou církev.^[3] Slovanské pravoslavné církve mají vlastní den oslavy svatých Cyrila a Metoděje, kterým je 11. květen podle pravoslavného kalendáře (24. květen dle občanského kalendáře), kdy podle tradice Cyril a Metoděj ze Soluně na Velkou Moravu přišli. Historicky doloženo je pouze to, že se tak stalo na jaře roku 863.

V Bulharsku je 24. květen slaven jako Den sv. Cyrila a Metoděje a Den slovanské kultury a vzdělávání a je svátkem a dnem pracovního klidu. Všeobecný římský kalendář platící od roku 1970 klade zase památku na den 14. února, což je datum úmrtí sv. Cyrila.^[4]

Reference: 1. Poklady arcibiskupské rezidence (2007) Radniční listy 9, Olomouc, 26-27.

2. hesla Cyril a Metoděj in: Kopečný, František: Průvodce našimi jmény. Academia, Praha 1991.

3. Encyklika Grande Munus (anglický překlad)

4. VOTRUBA, Martin. Slovak Studies Program [online]. University of Pittsburg, [cit. 2013-06-12]. Kapitola Holiday date.

Zdroj: Wikipedie

Svatí Cyrile a Metoději, orodujte za nás!